

kunst@klassekampen.no

KUNST &kritikk

KUNST PÅ ONSDAG:

Klassekampen anmelder aktuelle utstillinger hver onsdag gjennom hele året. Våre anmeldere kan kontaktes på kunst@klassekampen.no

Hver måned byr vi i tillegg på essays, intervjuer og nyheter fra Kunst-Norge.

Tips til våre kunstsider kan rettes til Sara Hegna Hammer: sarah@klassekampen.no

Øivind Storm Bjerke

Professor i kunsthistorie og kunstkritiker

Tommy Olsson

Kunstner og kunstkritiker

Line Ulekleiv

Kunsthistoriker og kunstkritiker

Kåre Bulie

journalist og kunst- og litteraturkritiker

Det siste tiåret har Høstutstillingen faktisk blitt stadig bedre, mors

Vennlig, men ikke

Øivind Storm Bjerke

KUNST

Høstutstillingen: Statens 132. kunstutstilling

Kunstnerne Hus, Oslo
Står til 13. oktober

ANMELDELSE

Den 132. Høstutstillingen preges av brytningene i samtidskunsten.

Vi gjør entré gjennom en eventyrskog av skateboard i trapperommet på Kunstnerne Hus. Lars Kjemphol startet prosjektet «Woodland» i 2009. Brettene er laget av inviterte kunstnere, som har satt sitt individuelle preg på utformingen. Brettene strekker seg mot Per Krohgs monumentale maleri i taket.

Dette møtet mellom populær- og elitekultur gir en forventning om en utstilling preget av kontraster. Når vi runder hjørnet til den storsalen øverst til høyre møter vi en riktig grovskåren kosebamse i tre av Morten Vidar Gran. Går vi inn til venstre treffer vi hans nabo, en freidig elg på skateboard, klar til å rulle inn i rommet. Vi ønskes velkomne til et ubøytidelig møte med kunst.

I den 132. utgaven av Høstutstillingen finner vi interaktive prosjekter med utgangspunkt i tradisjonshåndverk – som skjespikking med Amber

Ablett og baking med Duo-Duo. Hanan Benammar, en av kunstnerne bak den omstridte teaterforestillingen «Ways of seeing» har okkupert Kunstnerne Hus' telefonnummer. Hun inviterer oss til å ringe huset for å samtale om utvalgte ord og eksistensielle begreper. En smart designet enmannshybel av Hjørdis Kurås står forkledd under et motorsykkeltrekk utenfor Kunstnerne Hus. Kanskje det blir tatt i bruk i utstillingsperioden? Per Jonas Lindström, en energibombe i undergrunnen av den norske kunstscenen gjennom snart førti år, viser sitt arkiv av egne artists books. Man kan også lage egne bøker sammen med ham.

Det er de enkelte verkenes originalitet og styrke som skal forsvare deres plass i utstillingen, og ikke at de går i dialog med andre verk eller er del av en tradisjon. Med det påkaller utstillingen samtaler om de enkelte bidragene, framfor å betone slektskap mellom verksgrupper.

Vekslingen mellom kunst, kultur og natur går igjen i flere av arbeidene som utmerker seg. Kamilla Langelands «Det utvikler seg» blir garantert et samtaleemne. Hun dyrker østerssopp på et lerret av lin oppspent på veggen. Det abstrakte bildet av organiske former i hvitt og grått, definer vi som kunst i utstillingskonteksten, men det kan få et videre liv på soppens og ikke kunstens premisser i det øyeblikk det overlates til naturen.

Sofia Eliassons rustrøde veggmaleri er en fortelling om hvordan jernoksid knyttet til en bestemt geologisk tid blir kunst ved å inngå i en kunsthistorisk fortelling om en viss type minimalistisk og monokromt maleri.

PÅ SOPPENS PREMISER: Kamilla Langelands «Det utvikler seg» vil garantert bli et samtaleemne. Langeland dyrker østerssopp på et lerret av lin, og verket vil kunne få et videre liv på soppens, og ikke kunstens, premisser.

FOTO: BENT RENE SYNNEVÅG

Tiago Boms videoinstallasjon «Republica» er blant utstillingens høydepunkter. På poetisk vis belyser det ideologiske posisjoner knyttet til lineær og syklisk tid, hierarkier i kultur og natur, makt og næringskjeder. Til installasjonen hører søylefragmenter i plast vi kan bruke som sitteputer, inne i et blåmalt rom med et videoarbeid som avspilles i en loop. Det er en forbilledlig presen-

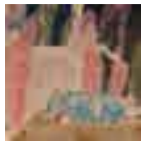
tasjon av video, som tilskueren tilgang når som helst. På seks minutter tematiserer Simone Hooymans blendende vakre og poetisk tankevekkende «Ras» vårt forhold til natur som noe fremmed, skremmende og skjønt. Uma Feed Tjelta tar i videoen «The Only Story» for seg sosialisering inn i det norske samfunnet. Hennes etniske opphav definerer henne som en fremmed og

hun opplever forventninger om at hun skal være takknemlig for at hun havnet her og ikke på gata i Korea. I Korea er hennes etniske opphav en ikke-sak, men sorgen over å bli avskåret fra biologisk opphav fornemmes desto sterkere.

I kortfilmen hennes opptrer dokumentariske, dikteriske, performative og teatral innslag i en velformert og presist form. Det er

” Vi ønskes velkomne til et ubøytidelig møte med kunst.

STAVANGER: Det nyervervede teppet «Danaidernes kar» av Frida Hansen (1855-1931) er hovedattraksjon når utstillingen med samme navn åpner på Stavanger kunstmuseum i morgen. Billedteppet skal være et av hennes beste. SHH

NOTODDEN: 1700-tallets folkekunst er referanse for Morten Slettemås' utstilling på Telemarksgalleriet. Planteslekten akantusranken hadde stor betydning for norsk folkekunst i perioden, og får også en fremtredende plass i Slettemås' verk. SHH

Weiner møter Konow

I 1969 kom den amerikanske konseptkunstneren Lawrence Weiner til følgende konklusjon om et kunstverks tilblivelse: 1. Kunstneren kan konstruere et verk. 2. Verket kan fabrikeres. 3. Verket trenger ikke lages.

Nesten femti år senere gjester Weiner nå Norge. I helgen som var ble hans nye, stedspecifikke skulptur avduket på Kode i Bergen, og denne helgen åpner utstillingen «Lenge siden, langt vekk» på OSL Contemporary i Oslo. Fredag møter han Lotte Konow Lund til samtale på Kunstnernes Hus. SHH

LONG AGO FAR AWAY

LENGE SIDEN LANGT VEKK

ommere og mer relevant.

ufarlig

hvor kjedelig det var å være isolert på slottet når folket moret seg på karneval i landsbyen. Vi lærer hvordan kunstneren kan være den som gir et videre blikk på tilværelsen. Det å være publikumsvert på teater og kino, er et gammelt yrke som Vagle selv har. Denne erfaringen formidles i et humoristisk intervju med kunstneren.

Utstillingsmonteringen stiller sammen verk i ulike kategorier uten at det bryter med forestillingen om betydningen av det mediespesifikke. Tvert imot blir vi nesten mer oppmerksomme på dette i sammenstillingen av video, skulptur, foto og maleri.

Kunstnere som Else Marie Hagen, Geir Brungot, Farhad Kalantary, Mariken Kramer, Johan Södeström, Anne Sivertsen Landfald og Dorthe Heerup utmerker seg alle med verk som utnytter sitt valgte mediespesifikke egenskaper, enten det er foto, film, maleri, tegning eller bildevev.

De er teknisk perfekte, formsterke og meditative. Helge Skodvins fotografier fra serien «En jungel der ute» formidler en underfundig humor kombinert med et sikkert blikk for overraskende sammenstillinger av ting og former i hverdagen.

Det figurative uttrykket har fått plass i Håkon Anton Fagerås marmorskulptur «So stilt og mjukt å sova», av en aldrende mann som bærer på en pute. Man kan vel si at juryen her har valgt å representere en for tida omstridt kunstnerisk form, gjennom en kunstner som har utviklet dette uttrykket til det svimlende perfekte og imponerende.

Årets Høstutstilling er preget av brytningene i samtidskunsten. Helhetsinntrykket er imøtekomende, men ikke ufarlig. Det siste tiåret har Høstutstillingen faktisk blitt stadig bedre, morsommere og mer relevant.

dokumentarisk og samtidig poetisk.

Maria Vagles animasjonsfilm «I dobbelt tjeneste for kunsten», utmerker seg med original og leken omgang med klisjeer og historiske kilder. I likhet med så mye av kunsten i utstillingen, kommenterer arbeidet annen kunst; det visuelle materialet er i stor grad hentet fra malerier av Pieter Brueghel og Jan van Eyck.

Animasjonen framstår som en ironisk formidling av kunsthistorie. Vi skjønner

Øivind Storm Bjerke
kunst@klassekampen.no

GATEFOTO: Espen Tveit skriver seg inn i tradisjonen for «street photography».

FOTO: ESPEN TVEIT

Fra Mysen med love

Kåre Bulie
KUNST

«Oh, Mysen, my little town»

Espen Tveit
Bok utgitt på Journal (2019)

ANMELDELSE

Et sjarmerende bokblikk på hverdagslivet i en norsk småby.

Den ene gutten i shorts sitter på sykkelstyret. Den andre sitter på setet og har, muligens, kontroll. På parkeringsplassen bak dem, under høye trær, spaserer en kvinne og en jente. En mann later til å være på vei inn i bilen sin. De tomme kjøretøyene er alle utpreget vanlige. Det samme er omgivelsene: en fargehandel, et sveitserhus, flere trær.

Det svart-hvite bildet dominerer den grønne, fotoalbum-lignende forsiden til boken «Oh, Mysen, my little town». Prosjektet kommer ut på det svenske forlaget Journal, men kunstneren bak er norsk: Espen Tveit (74), som har

bodd på Mysen i mange tiår. Der har han parallelt arbeidet som lærer på Mysen skole, bidratt til fotografiets inntog i norsk kunstliv og skapt en egenartet serie fotobøker.

Sammen med så vel den avdøde Momarkedet-generalen Knut Lie som musikeren Jan Garbarek dukker han opp blant «kjente personer fra Mysen» på Wikipedia. Tveit burde altså ha de beste forutsetninger for å utgi en bok som gjennom 48 svart-hvite fotografier i moderat størrelse portretterer Østfoldstedet i perioden 1984–2015.

Kan hende henviser tittelen til Simon & Garfunkel-låten «My Little Town» fra 1975. Stemningen i boken er imidlertid en annen: lysere, om enn underfundig og åpen for den melankolien som tidens gang kan utløse. «Oh, Mysen, my little town» er et kjærlighetsbrev både til og fra Mysen, stedet som fikk bystatus i 1992, men som ifølge Tveits forord stadig er «en stille småby». På boksiden myldrer det imidlertid av liv. Tveit har avbildet en rekke enkeltpersoner, men først og fremst blir jeg slått av de mange gruppebildene og opptrinnene. Korps, bunader og ballonger antyder at han har fotografert på høytidsdager. Årstidene varierer. I et uimotståelig bilde dominerer tre bøyde voksne rygger som danner et mønster. Fordi skikkelsene later til å hilse på hvert sitt

barn, tipper jeg at det er første skoledag. På den annen side er også hverdagen upåklagelig representert: Et vittig bilde av en motorsykkell med en enslig hånd på setet forteller om behovet for vedlikehold, et actionspektet bilde av barn i snøballkrig om behovet for spenning. Her er ingenting – hverken bildene i seg selv eller det som foregår på dem – utradisjonelt eller spektakulært. Bygningene, menneskene, fremkomstmidlene og handlingene på disse fotografiene kunne man funnet på hvilket som helst mindre sted i Norge.

Tveit har forevige alle aldre, og et og annet dyr også, men barna er særlig iøynefallende. Han oppgir da også en annen bokkunstner som yndet å fotografere barn, Robert Doisneau, som inspirasjon. Der den avdøde franske kunstneren portretterte Paris, har Tveit valgt seg et på alle måter mindre område. Som sin kollega skriver imidlertid nordmannen seg inn i tradisjonen for «street photography».

Utgivelsens siste motiv er betegnende: Fire barn med ryggen til, ett syklende og tre løpende, danner en prosessjon i gata. Skyggene de kaster på asfalten, utgjør i seg selv et rytmisk, levende bilde. Historien fortsetter, også på Mysen.

Kåre Bulie

kultur@klassekampen.no